

i escaurà més dirlos-hi de *Tu* que no pas de *Vos* (com s'acostuma) per a més agafar confiança amb ells i mostrarlos-hi un carinyo més filial i familiar?

—No, no'm sembla pas prou escaient aqueix tractament de *Tu*: Trovo més conforme i respectuós el *Vos*. Si be los hi devem carinyo *franc* i *confiat*, també's mereixen fonda reverència; i dirlos-hi de *tú*, es mancar an aqueixa reverència, i semblaria que ens son amics *iguals* i *familiars*.

—Molt be contestes, Miquel!... Doncs jo també torno a repetir: Als pares i avis digals-hi *Vos* o *Vosté*, que signifiquen respecte i reverència als mateixos: pro, dirlos-hi de *Tú* es poc conforme a raó perquè expressa massa *franguesa familiar*, que no devem pas confondre amb el carinyo filial tendre, franc i afectuós. Que, si no ho saps, per últim, te faig avinent que'l tractament de *Tú* lo va començar a predicar, escampar i defensar la *Revolució francesa* del segle passat a nom de la igualtat i fraternitat humanes; i per aixó no més, per motius del seu origen i fundadors, ja'ns hauriem de malfiar de la *bondat moral* d'aqueixa *moda del tu-teig*, que, començant-se enllà dels Pirineus (ont es costum molt general), avui s'es extesa ja considerablement per Espanya, essent amb tot Catalunya la regió ont menys fins are s'es arrelada afortunadament pel bon sentit del poble català que's resisteix a acceptar i admetrer en ses costums pairals una moda tan contradictòria a sos usatges antics i de bon seny,

A. E.

VISIONS FANTÀSTIQUES I REALS

Les xameneies parlen

Sí, eixes xameneies que ací d'allà de la vila s'aixequen atrevidament i gegantines destacant-se rogenques ensems que fumades en el blau de l'infinit celatge, ens parlen i certament que d'una manera ben singular. La seva parla es sense mots, muda, empero plena, aixó sí, de discurseigs raonats. Si es que siga llenguatge amb paraules aquestes deuen esser les espesses glopades de fum que surten de la boca negrosa de la xameneia de fàbrica. Apar que eixint la paraula de boca tant obscura la parla de les xameneies hagi d'esser agre, falsa i aspra, doncs creieu tot lo contrari, car les xameneies parlen amb elocuencia veritable,

Contemplant a Granollers des d'una de les petites serres dels seus entorns, gairebé que lo que més atrau el nostre esprit, i concentra tota la nostra atenció son les xameneies de fàbrica; quiscuna d'elles ens apar un heroi que proclama llur grandesa. I es perque aquelles parlen i la seva veu es tant imponent i majestuosa, alhora que forta i potentia per a salvar les serrallades del Montseny i les de la part de Manresa i deixar-se sentir, arreu de Catalunya, bo i pregonant la riquesa capdal de Granollers.

Les xameneies parlen i ens parlen a tots, a xics i a grans, a joves i a vells, a pobres i a rics. Emperó, sabeu a qui parlen amb més excel·lència? Sabeu qui son els que més gaudeixen de la parla extraordinària aqueixa?

Pensant en que el benévol lector no endevinaria a qui ens referim, permétins que nosaltres li assabentem.

Doncs be, els qui més frueixen d'aquella parla son els passatgers, aqueixos que viatjant en tren arriben impensadament a n'aquesta població i après de cinc minuts d'alto emprenen altre volta la ruta, contemplant per uns moments tants sols, en una ràpida visió, des de la fines-trella del cotxe que ocupen, a la vila desconeguda, completament ignorada per ells. Aqueixos que no tenen format cap concepte del poble per el qual passen com la volada d'ocells perduts en l'immensitat del espai, i que no poden tenir-lo perque'ls hi manquen les bases per a fonamentar el concepte aquell, doncs aleshores, quan solsament per uns instants—els que de cap manera pot vendre la vertiginositat de la màquina infernal—s'els hi presenta als seus esguarts Granollers, creen el seu criteri respecte al poble i gairebé no solen equivocar-se en les seves apreciacions i judicis. I es que les xameneies parlen de la civilització, de les valors morals dels pobles i, amb elles, de les costums i àdhuc de llurs sentiments.

Així les nostres xameneies, asseebenten de que la riquesa capdal de la vila la compón la industria que hi ha establerta, de que l'esprit dels seus habitants es actiu i aimant del progrés i ens diuen quelcom de llars obreres, i de americanes blaves de mecànic, i de corrúes de gent treballadora a la eixida i entrada del treball, i del tràfic vertiginós dels camions replens de mercaderies flairantes al untatge de les màquines.

Sí, les xameneies parlen i hem d'admirar-nos i celebrar la seva parla, car pregonen ço que ennobleix i fa fort a l'home: el treball.

MIQUEL JUANOLA BENET.